

MŪSŲ MOKYTOJAS

Atsiminimai apie Vinčą Pecką

MŪSŲ MOKYTOJAS

Atsiminimai apie Vincą Peckų

UDK 37.011.3-051(474.5)(092)
Mu-152

MŪSŲ MOKYTOJAS

Atsiminimai apie Vincą Peckų

LDĖJŲ
DIRBTUVĖS
Marijampolė, 2016

Mokytojo Vinco Peckaus asmenybė

Kiekviena epocha iškelia asmenybių, kurioms skirta lemti savo aplinkos, savo krašto istoriją, pasitarnauti tautos kultūrai, nubrėžti esmines jų vystymosi ir gyvavimo gaires. Tie žmonės dėl šių idealų dažniausiai aukoja asmeninį gyvenimą. Toks buvo Mokytojas Vincas Peckus, Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijai atidavęs per 50 pedagoginio darbo metų. Jo šviesios asmenybės kelrodės žvaigždės buvo patriotizmas, tautiškumas, lietuviybė. Bendraudamas, dirbdamas su jaunimu, visuomet gręžėsi į šias nuostatas. Nei besikeičiantis laikas, nei istoriniai perversmai nesukliudė Mokytojui V. Peckui nenukrypti iš pasirinktų idealų kelio, neprivertė nusilenkti tautos išdavikams ir funkcionieriams. Prasidėjus Antrajam Lietuvos atgimimui, V. Peckus buvo Sąjūdžio iniciatyvinės grupės Marijampolėje įkūrėjas ir vei-

kėjas. Savo asmens vertybės ir nusistatymą jis įgyvendino realiais darbais konkrečioje terpėje kiekvienam prieinamu būdu. Jo siekius – būti humaniškam, pilietiškai aktyviam, bei patriotiškai nusiteikusiam, tarnauti Dievui ir Tėvynei – atkartoto daugelis mokinių – garbių gimnazijos auklėtinių.

V. Peckus visus savo ilgo darbo metus atidavė Marijampolės gimnazijai, visą laiką domėjosi jos istorija ir su gimnazija susijusiais žmonėmis. Jo iniciatyva buvo įkurtas gimnazijos muziejus, grąžintas istorinis Rygiškių Jono gimnazijos vardas, pastatytas paminklas Jonui Jablonskiui, mokyklai grąžintas gimnazijos statusas, gimnazijos fasadą papuošė įspūdingos memorialinės lentos, skirtos Vincui Kudirkai, Jonui Basanavičiui, Petriui Kriaučiūnui. Dar vienoje memorialinėje lentoje iškalto kitų, daugiausiai Lietuvai

nusipelnusių gimnazijos auklėtinių pavardės. Remdamasis gimnazijos muziejuje sukaupta medžiaga V. Peckus parašė ir išleido knygas: „Senoji Marijampolės gimnazija“, „Rygiškiai – mokslo, meno ir kultūros veikėjai“, „Rygiškių Jono gimnazijos mokytojai“, „Nežinomos legendos“, „Okupacijos aukos“, „Knygnešių gadynės aidai“, „Juozo Baltūso gyvenimas ir veikla“, „Mokytojo Vinco Bazilevičiaus gyvenimas ir veikla“, „Mokytojo Antano Daniliausko gyvenimas ir veikla“, „Mokytojo Antano Januševičiaus gyvenimas ir veikla“, „Vyčio kryžiaus ordininkas Stasys Mačiulskas“, „Mokytojas Antanas Gracijonas Jasiulaitis“.

Knyga išsaugo tai, ką dažniausiai ištrina laikas. Mūsų miestuose bei miesteliuose gyvena daug savo kraštui nusipelnusių šviesuolių, žmonių, apie kuriuos turėtų žinoti ir ateities kartos. Leidiniai apie

kraštiečius pasitarnaus išsaugojant šią atmintį. „Be praeities nebus ateities!“ – Labai taiklus ir prasmingas šūkis. Juk kiekviena tauta turi savo istoriją, savo didvyrius ir savo išdavikus. Išmanyti savo istoriją, šaknis yra kiekvieno sąmoningo tautos piliečio pareiga. „Žmogus, nežinantis istorijos, visada lieka vaiku“, – sakė J. Basanavičius.

Mokytojo V. Peckaus vardo iškilumas pasilieka visų jį pažinojusių atmintyje, parašytose knygose. Ir mes, jo kolegos bei mokiniai, minėdami V. Peckaus kurtą, puoselėtą ir įgyvendintą gimnazijos viziją, pasitikdami garbios mokyklos 150-metį, šią knygą skiriame mylimam ir gerbiamam Mokytojui V. Peckui atminti.

Post scriptum

Perfrazuodamas amerikiečių rašytojo Ričardo Bacho alegorinio pasakojimo „Džonatanas Livingstonas

Žuvėdra“ žodžius, sakau: Žmoguje slypi beribė laisvės idėja, tobulybės siekis, iššūkis prigimčiai ir tikrojo skrydžio džiaugsmas. Žmogaus gyvenimą labiausiai trumpina nuobodulys, baimė ir pyktis, ir kai viso to atsikratai, gyveni ilgą, visavertį, pilną įspūdių gyvenimą. Mokytojo V. Peckaus gyvenimas – tai svajonė, nenumaldomas gėrio siekimas, monotoniškos atsisakymas, buitinių smulkmenų nesureikšminimas, noras sparno krašteliu palytėti spindinčią tobulybę. Šie idealai vedė Mokytoją iki paskutinio atodūso. Jo gyvenimas – tikrojo skrydžio patirtis ir džiaugsmas, tobulybės siekis, aukštojo pilotažo bandymai, kurių mes dar turėsime išmokti, kuriuos turėsime pakartoti.

Su dėkingumu ir pagarba
Vilhelmas Petkevičius,
Marijampolės Rygiškių Jono
gimnazijos direktorius.

Turiny

Mokytojo Vinco Peckaus asmenybė / 4

I dalis. ASMENYBĖ / 7

Teko pereiti „velnio tiltus“ / 8

Jo šeima buvo darbas / 16

Kaip nieko kito jo ilgios / 18

Viskas tilpo jo širdy / 20

Iš prisiminimų apie bendraklasį ir bendrakursį Vincą / 24

Mus siejo daug išgyvenimų / 28

II dalis. MOKYTOJAS. Kolegų prisiminimai / 37

Iš jo sklido kažkokia šviesa... / 39

Neeilinis bendradarbis / 40

Vincas Peckus – iškili asmenybė / 44

Kolega ir mokytojas / 47

Patriotiškumo skatintojas / 49

Jis buvo labai stropus / 50

Jį visi mylėjo / 51

Iš jo mokėmės ir mes, kolegos / 52

Su juo buvo be galo smagu bendrauti / 54

Mano atminty / 55

Mums visada trūks jo išminties, sąmojo ir optimizmo / 57

Vincą Peckų prisimenant / 58

Jis buvo krikščioniškų vertybių puoselėtojas / 59

Esu jam dėkinga / 61

Jo išėjimas man – žvilgsnis į gilesnį žmogaus ir pasaulio suvokimą / 62

III dalis. KRAŠTOTYRININKAS, MUZIEJAUS VEDĖJAS. / 67

Direktorius Vinco Peckaus palikimas / 68

Rygiškių Jono gimnazija ir jos muziejus / 69

Muziejus ir jo veikla / 76

Keletas žodžių apie Vincą Pecką ir jo darbus / 83

Gailiuosi per vėlai pažinusi... / 85

Geras mokytojas / 86

Kūręs gimnazijos istoriją / 87

IV dalis. DIREKTORIUS / 93

- Viską reikėjo pradėti iš naujo / 94
- Jis padėjo pamatus gimnazijai / 96
- Žmogus, kuriam nebuvo nesvarbių dalykų / 99
- Direktorių prisimenant / 102
- Žmogiškas, jautrus, dėmesingas / 105
- Mano gyvenimo mokytojas / 106

V dalis. LITERATŪROS MOKYTOJAS, AUKLĖTOJAS / 111

- Jo dėka netapome mankurtais / 112
- Jam buvo būdingas asmenybės laisvės troškimas / 114
- Nuėjau MOKYTOJO pramintu taku / 118
- Prisimenu jį tokį... / 122
- Literatūros mokytojas / 125
- Su juo buvo smagu bendrauti ir pabaigus mokyklą / 127
- Mums labai pasisekė / 131
- Jis buvo tarsi vyresnysis draugas / 133
- Didžiuojusi juo / 135
- Mano mokytojas / 137

VI dalis. PILIETIS, PATRIOTAS, AKTYVUS VISUOMENININKAS / 141

- Tėvynės šviesos palytėtas / 142
- Vincas Peckus – miestelėnas, pilietis, žmogus / 145
- Vardan tos Lietuvos... / 148
- Aktyviai reikšėsi spaudoje / 150
- Per metų upę... / 156
- Vincukas / 159

VII dalis. KNYGŲ AUTORIUS / 167

- Gyvenimą atidavęs mūsų gimnazijai / 168

VIII dalis. SPAUDOS PUSLAPIUOSE / 175

- Marijampolės Rygiškių Jono gimnazija / 176
- Kapsukas nugrimzdo sovietinėje praeityje / 178
- Kol gyva tautos atmintis / 180
- Sukurta mokytojo Vinco Peckaus / 182

IX dalis. VINCAS VIKTORAS PECKUS. GYVENIMO KELIAS / 187

Mu-152 **Mūsų mokytojas** : [Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos mokytojas Vincas Peckus] / sudarytoja Judita Zubavičienė. – Marijampolė : Idėjų dirbtuvės, 2016. – 192 p. : iliustr.
ISBN 978-609-8121-46-9

UDK 37.011.3-051(474.5)(092)

MŪSŲ MOKYTOJAS

Atsiminimai apie Vincą Peckų

Sudarytoja *Judita Zubavičienė*
Redaktorė *Virginija Samuolienė*
Dizainerė maketuotoja *Eglė Švedaitė*

Nuotraukos:

V. Peckaus asmeninio archyvo; Vidmanto Kepalavičiaus, Egidijaus Bičkaus, Algirdo Vėgėlos.

Knygos rėmėja – Marijampolės savivaldybės administracija

IDĖJŲ
DIRBTUVĖS

Tiražas 500 egz.
UAB „Idėjų dirbtuvės“
Gėlyno g. 15, LT-68229 Marijampolė
www.idejudirbtuves.lt

Tel. 8 653 85 458
El. p. gamyba@idejudirbtuves.lt

